

GALOPPÖVERDOMSTOLEN

Protokoll hållet vid förhandling i Galoppöverdomstolen
den 9 maj 2022 vid Bro Park

Ärende nr 19/2021

PARTER, NÄRVARANDE

KÄRANDE:

BeWe Horseshoes AB
Ösby-Granby 13, 186 91 Vallentuna

OMBUD

Advokaten Maria Lamm,
Dåntorp, 136 50 Jordbro

SVARANDE:

Svensk Galopp AB (Svensk Galopp) genom förbundsjuristen
vid Svenskt Trav Göran Wahlman

SAKEN:

Skadestånd

BAKGRUND

Lokala galoppdomstolen vid Jägersro beslutade den 16 juni 2021 i lopp 8 enligt 7 kap. 8 § Skandinaviskt Reglemente för Galoppövningar (SRG) att ändra ordningsföljden i mål och flytta ner hästen Troubled Guy (jockeyn Madeleine Smith) till andra plats. Lokala galoppdomstolen antecknade i sitt beslut att dess samlade bedömning är att Troubled Guy drar fördel av störningen och finner det högst sannolikt att hästen Hot Chocolate (jockeyn Jacob Johansen) hade vunnit löpningen om störningen inte skett.

Lokala galoppdomstolen dömde i samma löpning Madeleine Smith (hästen Troubled Guy) för spårbyte som stör medtävlare till ridförbud den 30 juni och 1 juli 2021, 6 kap. 27 §, 8 kap. 16 § 5 p. SRG och SRG:s riktlinjer för påföljder. Lokala galoppdomstolen antecknade i sitt beslut att den väljer att frångå straffskalan då störningen anses vara så grov att den påverkat ordningsföljden i mål. Madeleine Smith överklagade inte lokala galoppdomstolens beslut.

YRKANDE M. M.

BeWe Horseshoes AB yrkar att Svensk Galopp ska utge skadestånd med 17 400 kr.

Svensk Galopp bestrider BeWe Horseshoes AB:s yrkande. Svensk Galopp vitsordar skäligheten i sig av det yrkade beloppet.

BeWe Horseshoes AB utvecklar grunden för käromålet.

Svensk Galopp utvecklar grunden för bestridandet.

Publik- och patrullfilmen från löpningen granskas.

Vittnesför med Madeleine Smith äger rum.

Svensk Galopp återkallar vittnesförhöret med Jacob Johansen.

BeWe Horseshoes AB åberopar som skriftlig bevisning kopia av banprogrammet, artikel från Trainers Magazine nr 6, 2018 och sex stillbilder från publikfilmen.

Svensk Galopp åberopar som skriftlig bevisning intyg utfärdat den 16 juni 2021 av veterinären Henrik Bertelsen.

Partena slutför sin talan.

BeWe Horseshoes AB yrkar ersättning med för ombudskostnad med 4 850 kr exklusive mervärdesskatt.

Galoppöverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas den 30 maj 2022)

BeWe Horseshoes AB har som rättslig grund för sin talan angivit: Lokala galoppdomstolen har i nedflyttningsbeslutet avvikit från 7 kap. 8 § SRG jämfört med dess riktlinjer. Detta har medfört skada för hästägaren BeWe Horseshoes AB vilket Svensk Galopp är ersättningsskyldig för enligt 1 kap. 6 § SRG. BeWe Horseshoes AB har därutöver uppgivit: Enligt 7 kap. 8 § SRG ska nedflyttning endast ske under vissa förutsättningar. Formuleringen endast anger att regeln skall tillämpas restriktivt. Förutsättningen för nedflyttning är att det råder en adekvat kausalitet mellan störningen och det faktumet att den störande hästen till följd därav kommer före den störda hästen i mål. Denna konstruktion för eventuell nedflyttning av ett störande ekipage är väl etablerad och ingår som en princip för det harmoniserade regelverket mellan galoppländerna i EMHF i vilket Sverige har deltagit och som kommit till uttryck i det nya SRG och SRG:s riktlinjer för påföljder. Detta innebär att man till vägledning även kan använda den mer omfattande praxis som utvecklats i de etablerade galoppländerna. I detta fall hade Troubled Guy redan i programmet en fördel jämfört med Hot Chocolate. Båda hästarna hade 81 i handicaptal medan Troubled Guy bar ett halvt kilo lägre vikt. Över 1600 meter på en dirttrackbana motsvarar detta en halv längd. I det aktuella löpet är det ”hårt i mål” med samma officiella tid och ”när man tittar på löpet” skiljer det knappt ”huvud” mellan hästarna. Rent teoretiskt är det inte överraskande att Troubled Guy är före Hot Chocolate i mål. Analyserar man hästarnas verkliga prestationer i det aktuella löpet och i dess olika skeenden så kan man konstatera att Troubled Guy är starkare än Hot Chocolate i alla avgörande moment. Troubled Guy är något sen i starten men sedan snabbast in i första sväng och snabbast genom första sväng trots att han till en börja med går utvändigt. Jockeyn Jakob Johansen som är en av Skandinaviens mest erfarna ryttare hade mycket lätt kunnat avvärja incidenten genom att gå upp och hindra Troubled Guy från att ”komma in”. Bortsett från att han inte hade ”fått in” Troubled Guy där hade han också hindrat Troubled Guy från att få fördelen av att få en ”kortare resa”.

Att Jacob Johansen inte gör det beror på att han inte kan göra det. Hade han kunnat göra det hade han gjort det. Hästen är på långa tyglar vilket framgår av filmen. Den kan inte gå fortare än vad den går. Det kan Troubled Guy. Troubled Guy är starkare från start upp till svängen, han är starkare genom sväng. Sedan "pustar" han på bortre långsidan, då går Hot Chocolate förbi igen, leder större delen på bortre långsidan och genom sista svängen och när det sedan blir slutspurt är Troubled Guy starkast igen. Troubled Guy är starkast från start till mål. Det är relevant för bedömningen om det råder kausalitet mellan den påstådda störningen och ordningsföljden i mål.

Frågan om Svensk Galopp ska vara ersättningsskyldig för lokala skiljedomstolens nedflyttningsbeslut är beroende av om beslutet står i uppenbar strid med stadgad och tillämpad praxis eller om det föreligger andra skäl. Nedflyttnings- eller diskvalifikationsbeslut, är inte en påföljd utan en korrigerande konsekvens. Påföljden är att ryttaren blir avstängd. Det blev ryttaren och har inte klagat mot beslutet. Det framgår av ordalydelsen att 7 kap. 8 § SRG ska tillämpas restriktivt. Den 11 juni 2021 skedde en korrekt tillämpning av nedflyttningsreglerna i samband med störningar i lopp 2 och lopp 6 på Bro Park. Där resonerade lokala galoppdomstolen på detta sätt. Den här tillämpningen står uppenbart i strid med den praxis som gäller. Det kan man naturligtvis ha förståelse för, det har gått fort och måste gå fort. Det är därför man har Galoppöverdomstolen.

När det gäller incidenter tidigt i lopp är praxis i England att man inte flyttar ner hästar om det inte sker väldigt nära mål. Den här tillämpningen avviker från normal svensk praxis men den avviker definitivt från vad som gäller utomlands. Lokala galoppdomstolens beslut är uppenbart felaktigt. Finns det andra skäl att Svensk Galopp ska vara ersättningsskyldig för den ekonomiska skada som det felaktiga nedflyttningsbeslutet har medfört för hästägaren? Här måste man se vad konsekvenserna blir, hästägarna blir upprörda om hästen kommer först i mål så ska den "ha ställt till mycket" om ägaren inte ska få behålla pengarna. Det skadar också spelarna och spelarnas förtroende för sporten. Detta ärende förklaras egentligen inte av det yrkade beloppet utan föranleds av sportens anseende, tilltron till sporten. Därför finns det annat skäl för Svensk Galopp att rätta till detta. Det finns således skäl för Galoppöverdomstolen att medge hästägaren ersättning.

Svensk Galopp har till grund för sitt bestridande angivit: Detta är en bedömningssituation som lokala galoppdomstolen har att göra, om hästen har blivit störd så att det har påverkat ordningsföljden. Det går absolut inte att säga att beslutet står i uppenbar strid med reglementet eller stadgad praxis, det kan inte vid en bedömningssituation komma i ifråga att skadestånd ska utgå om någon annan skulle ha bedömt på ett annorlunda sätt. Lokala galoppdomstolen gör bedömningen att den störning som sker i första sväng påverkar ordningsföljden i mål och det är då helt rätt att göra omflyttningen av hästarna.

Madeleine Smith har uppgivit bl.a.: När hon ridit en kort sträcka efter start, vänder hon sig om och tittar om hon kan gå in mot rail och gör det. Hon vet att Jacob Johansens häst finns inne vid railen. Hon går aldrig in "på railen". När hon går ur sista delen av svängen tittar hon igen om hon "kan ta railen" eller om Jacob Johansen har gått in och tagit sitt spår. Hon vet att det "finns ett spår" åt Jacob Johansens häst hela tiden. Jacob Johansen får gå ut och runda fältet och går ut i tredje spår varvid hon spar ännu mera mark. Hon "pustar sin häst" på bortre långsidan. Hon anser att "loppet är hennes". Hon anser inte att hon har gjort något fel. Lokala galoppdomstolen har gjort en total felbedömning. Att hon inte överklagade beslutet berodde på att hon var chockad över beslutet. Det sker inte någon sammanstötning mellan hennes häst och Jacob Johansens häst. Det fanns plats för Jacob Johansens häst.

Galoppöverdomstolens bedömning

Huruvida det var rätt av lokala galoppdomstolen att döma Madeleine Smith för spårbyte som stör medtävlare till ridförbud saknar egentlig betydelse för vad Galoppöverdomstolen nu har att bedöma, om lokala galoppdomstolens beslut att flytta ner Troubled Guy från första till andra plats är skadeståndsgrundande för Svensk Galopp. Utredningen i överklagade ärendet främst filmerna från löpningen ger dock inte Galoppöverdomstolen anledning att göra någon annan bedömning än vad lokala galoppdomstolen gjorde vad gäller Madeleine Smiths överträdelse av 6 kap. 27 § SRG, spårbyte som stör medtävlare.

Vid diskvalificering eller nedflyttning av häst gäller enligt 7 kap. 8 § SRG: *Ryttare eller häst som förorsakar en störning (sjenering) och vars häst av måldomaren placeras före den störda hästen ska endast diskvalificeras eller flyttas ner efter den störda hästen om det av lokala galoppdomstolen bedöms att ekipaget på grund av störningen kommit före den störda hästen i mål.*

För att ryttare eller häst ska diskvalificeras eller flyttas ner måste det föreligga ett orsakssamband mellan störningen och att den häst som stör, kommit före den störda hästen i mål. Ett orsakssamband innebär ett krav på logisk och adekvat kausalitet. Med logisk kausalitet menas att det som orsakar händelsen är en nödvändig och tillräcklig betingelse för den inträffade händelsen. Med adekvat kausalitet menas att sambandet mellan det som orsakar händelsen och denna ska vara rättsligt relevant. Därutöver krävs bevisning om sambandet mellan vad som orsakar händelsen och denna såvida inte detta är ostridigt. I 7 kap. 8 § SRG anges inte något särskilt beviskrav till skillnad från vad som gällde enligt 7 kap. 8 § Svensk Galopps reglemente (RG) vilket upphörde att gälla den 31 mars 2021. Enligt den lydelsen gällde att om häst eller ryttare under något skede av löpningen direkt eller indirekt störde annan häst eller ryttare på sådant sätt att det framstod som sannolikt att ordningsföljden i mål hade blivit påverkad genom att den störande hästens placering förbättrades, skulle den hästen flyttas ner till lägre plats i löpningen, vare sig det inträffade berodde på ryttarens vårdslösa ridning enligt 6 kap. 27 eller på att hästen inte gick att styra.

7 kap. 8 § RG innehöll ett beviskrav, det skulle framstå som sannolikt att ordningsföljden i mål hade blivit påverkad genom att den störande hästens placering förbättrades. Var detta beviskrav inte uppfyllt kunde lokala galoppdomstolen inte diskvalificera eller flytta ner hästen. Något motsvarande beviskrav innehåller inte 7 kap. 8 § SRG. Det ankommer inte på Galoppöverdomstolen att återinföra ett beviskrav i 7 kap. 8 § SRG. I avsaknad av uttryckligt angivet beviskrav i 7 kap. 8 § SRG tillämpar Galoppöverdomstolen den s.k. överviktsprincipen vad gäller bevisning om orsakssambandet mellan Troubled Guys störning av Hot Chocolate och att Troubled Guy kom före Hot Chocolate i mål. Enligt överviktsprincipen åläggs inte någon av parterna en bevisbörda. Man låter istället parternas versioner stå mot varandra och låter den version som är mest sannolik ligga till grund för avgörandet. Det krävs således inte att någon version når ett visst mått av sannolikhet utan det räcker att ena versionen är mer sannolik än den motstående versionen. I engelsk rätt talas om ”more likely than not, 51 procent test or making a decision the preponderance of the evidence”.

Den nu aktuella löpningen hade en distans om 1 600 meter. Troubled Guys störning av Hot Chocolate sker i utgången av den första svängen ca 1 300 meter före mål. Efter störningen ligger Hot Chocolate i bakre delen av fältet. Ca 500 meter före mål går Hot Chocolate ut i tredje spår, Troubled Guy ligger därvid i andra spår. På upploppet befinner sig Hot Chocolate och Troubled Guy sida vid sida. Båda hästarna får samma tid i mål, 1.42, 6 minuter. Troubled Guy vinner löpningen med ”huvud”.

Enligt veterinären Henrik Bertelsens inkom Hot Chocolate efter löpningen halt med blödande sår på vänster framben. BeWe Horseshoes AB har bestritt att Troubled Guy var i kontakt med Hot Chocolate under löpningen. Någon bevisning som vederlägger detta föreligger inte. Vad BeWe Horseshoes AB har uppgivit härom får därför godtas. Det är således inte visat att Troubled Guy orsakade skadan på Hot Chocolates vänster skenben och att Hot Chocolate enligt Henrik Bertelsen var halt i mål.

Troubled Guys störning av Hot Chocolate sker ca 1 300 meter före mål. I vilken utsträckning störningen påverkade Troubled Guys placering i mål bygger på antagande av lokala galoppdomstolen och går enligt Galoppöverdomstolen inte att uttala sig om med något krav på rimlig säkerhet. Löpningen kunde ha gestaltat sig annorlunda än vad som skedde, t.ex. kunde Troubled Guy eller Hot Chocolate ha tröttnat under löpningen, de kunde ha blivit störda av annan häst, de kunde ha valt andra spår i löpningen vilket påverkar den längd i löpningen som hästen måste avverka för att nå mål. Jacob Johansen väljer t.ex. att gå ut i tredje spår ca 500 meter före mål vilket medförde att Hot Chocolate fick en längre distans till mål än vad Troubled Guy fick. Galoppöverdomstolen anser med hänsyn härtill och till var störningen äger rum i löpningen att det är mer sannolikt att Troubled Guys störning av Hot Chocolate inte påverkade Troubled Guys placering i mål än att störningen skulle ha gjort detta. Enligt Galoppöverdomstolens

bedömning borde lokala galoppdomstolen inte ha flyttat ner Troubled Guy till andra plats i löpningen. Lokala galoppdomstolen bör enligt Galoppöverdomstolen ha som utgångspunkt att inte diskvalificera eller flytta ner en häst som stör annan häst såvida inte störningen sker förhållandevis nära mål och där lokala galoppdomstolen med rimligt krav på säkerhet kan bedöma att störningen har påverkade den störande hästens placering i mål.

Galoppöverdomstolen går därefter över till att pröva om lokala galoppdomstolens beslut att flytta ner Troubled Guy från första till andra plats är skadeståndsgrundande för Svensk Galopp.

Enligt 1 kap. 6 § SRG gäller: *Har en tävlingsfunktionär eller ett enligt SRG behörigt organ gjort en bedömning som måste anses stå i uppenbar strid mot SRG eller stadgad (vanlig) praxis eller om det annars föreligger särskilda skäl (grunner) kan Skandinavisk Galopp utge ersättning till tävlingsdeltagare för inträffad skada. Kan full bevisning inte föras om skadans storlek, utgår ersättning med ett belopp som motsvarar högst fjärdepriset i löpningen.*

Att Galoppöverdomstolen inte delar en bedömning som lokala galoppdomstolen gör i ett beslut som den fattat innebär inte per automatik en rätt till skadestånd för den som uppger sig ha drabbats av en ekonomisk förlust (skada) på grund av lokala galoppdomstolens bedömning. För rätt till skadestånd ska det enligt 1 kap. 6 § SRG vara fråga om en bedömning av lokala galoppdomstolen som måste anses stå i uppenbar strid mot Skandinaviskt Reglemente för Galopplöpningar eller stadgad praxis eller om det annars föreligger särskilda skäl.

Galoppöverdomstolen ger i Ä 16/2021 exempel på där Svensk Galopp skulle kunna bli skadeståndsskyldig enligt 1 kap. 6 § SRG. Galoppöverdomstolen uttalade: "Det skulle i och för sig kunna vara skadeståndsgrundande för Svensk Galopp om dess funktionärer och enligt SRG behöriga organ avviker från Svensk Galopps riktlinjer utan att motivera detta." I detta fall handlar det inte om den situationen utan om en bedömning som lokala galoppdomstolen har gjort, huruvida förutsättningarna enligt 7 kap. 8 § SRG att flytta ner Troubled Guy från första till andra plats är uppfyllda och där Galoppöverdomstolen inte delar lokala galoppdomstolens bedömning.

När det gäller en bedömning av lokala galoppdomstolen huruvida rekvisiten i en viss bestämmelse i SRG är uppfyllda, måste det enligt Galoppöverdomstolen vara fråga om en avsevärd felbedömning från lokala galoppdomstolens sida för att bedömningen ska anses stå i uppenbar strid mot SRG eller stadgad praxis för att skadeståndsskyldighet för Svensk Galopp ska aktualiseras. En sådan grov felbedömning föreligger enligt Galoppöverdomstolen i detta fall inte från lokala galoppdomstolens sida.

Innebörden av särskilda skäl för skadeståndsskyldighet enligt 1 kap. 6 § SRG låter sig inte enkelt sammanfattas. Vad BeWe Horseshoes AB angivit härom, hästägarnas besvikelse, spelarnas ekonomiska förlust och spelarnas förtroende för galoppsporten utgör enligt Galoppöverdomstolen inte särskilda skäl för skadeståndsskyldighet. Inte heller i övrigt föreligger det enligt Galoppöverdomstolen några särskilda skäl för att Svensk Galopp ska kunna åläggas skadeståndsansvar för lokala galoppdomstolens beslut att flytta ner Troubled Guy från första plats till andra plats i löpningen.

Galoppöverdomstolen ogillar BeWe Horseshoes AB:s yrkande om skadestånd. BeWe Horseshoes AB:s yrkande om ersättning för kostnader i Galoppöverdomstolen ska till följd härav också ogillas.

BeWe Horseshoes AB ska med hänsyn till utgången i Galoppöverdomstolen enligt 9 kap. 19 § andra stycket SRG betala ansökningsavgift till Svensk Galopp med 900 kr.

I avgörandet har deltagit universitetslektorn, jur kand Ronny Hagelberg, f d generalsekreteraren, jur kand Björn Eklund och verkställande direktören Christer Segner. Enhälligt.